

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.17.2019.ASzc

z dnia 23 stycznia 2019 r.

Rada Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Działając na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U.2018.995 ze zm.) stwierdzam nieważność § 2 ust. 1 lit. c w części „wyłącznie przypadki bardzo pilne” uchwały Nr III/18/2018 Rady Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w 2019 roku.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 17 grudnia 2018 r. Rada Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego podjęła uchwałę Nr III/18/2018 w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w 2019 roku (dalej uchwała).

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 27 grudnia 2018 r.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała w zakwestionowanej części istotnie narusza prawo, tj. art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz.U.2017.2211 ze zm., dalej u.p.f.). Stosownie do powyższego przepisu rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

Wskazać należy, że ustawodawca rozróżnia rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w zwykłych warunkach oraz w sytuacjach nadzwyczajnych. W pierwszym przypadku racjonalne uzasadnienie znajduje kryterium rzeczywistych potrzeb ludności, które trzeba uwzględniać przy ustalaniu godzin pracy aptek, dążąc do optymalnego zaspokojenia oczekiwań społeczności lokalnej. Inaczej rzecz się przedstawia, gdy chodzi o rozkład godzin pracy aptek w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. W tych godzinach pierwszorzędnym kryterium przy rozkładzie godzin pracy aptek ogólnodostępnych staje się zapewnienie dostępności świadczeń aptecznych w warunkach, w których nie sposób zbadać zapotrzebowania na usługi nocne czy świąteczne, skoro nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się nagłej choroby czy zaistnienia innego zdarzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu człowieka.

Tymczasem na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego - zgodnie z § 1 ust. 1 lit. a uchwały - na terenie Gminy Dobiegniew Apteka „Świętego Marcina” przy ul. Sienkiewicza 2 czynna jest od poniedziałku do piątku w godz. od 8:00 do 18:00, w soboty w godz. od 8:00 do 14:00, a po godzinach czynności apteki, w niedzielę i święta apteka ta pełni „pogotowie pracy”. Z kolei w § 2 ust. 1 i 2 uchwały Rada Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego ustaliła dyżury aptek ogólnodostępnych na terenie Miasta Drezdenko oraz Miasta Strzelce Krajeńskie. Na terenie Miasta Strzelce Krajeńskie dyżurująca apteka „Prima” w niedzielę i święta czynna będzie od godz. 08:00 do godz. 20:00 (por. § 2 ust. 2 lit. a uchwały), natomiast na terenie Miasta Drezdenko w soboty, niedzielę i święta wskazane apteki czynne będą od godz. 10:00 do godz. 22:00, a po godzinie 22:00 wyłącznie w bardzo pilnych przypadkach (por. § 2 ust. 1 lit. b i lit. c uchwały).

Mając na uwadze zapisy uchwały, na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w porze nocnej czynne są: apteka „Świętego Marcina” w Dobiegniewie, która po godzinach czynności apteki, w niedzielę i święta pełni „pogotowie pracy” oraz apteka w Drezdenku (zgodnie z ustalonym harmonogramem), której działalność ograniczona jest wyłącznie do bardzo pilnych przypadków.

Organ nadzoru wskazuje, że przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych nie należy pomijać przepisu art. 86 u.p.f., zgodnie z którym rolą aptek jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w tym przepisie. Tak więc powinność aptek w porze nocnej nie ogranicza się jedynie do wydawania leków na receptę, czy też bezpośrednio ratujących życie.

Niezależnie od powyższego, rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany zarówno do bieżących, codziennych potrzeb ludności na powszechne wykonywane przez apteki ogólnodostępne usługi, świadczone w zwykłych warunkach, jak i nie może pomijać sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć. Rada Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego powinna ustalić taki rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Co do zasady nie sposób bowiem przewidzieć wystąpienia nagłej choroby, czy zaistnienia innego zdarzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu człowieka. Kluczowym zatem staje się takie rozłożenie obowiązku pełnienia dyżurów przez ogólnodostępne apteki, aby mieszkańcy powiatu strzelecko-drezdeneckiego mieli możliwość łatwego i szybkiego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy zaistnieje konieczność podania leku poza normalnym czasem pracy aptek. Przy czym za pozbawione podstawy prawnej uznać należy zawężenie dostępności usług farmaceutycznych wyłącznie do przypadków bardzo pilnych. Stanowisko organu nadzoru znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Bd 1009/12; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 11 kwietnia 2014 r., sygn. akt III SA/Łd 187/14; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt II GSK 1765/14).

Mając na uwadze, że na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego tylko jedna apteka w Dobiegniewie pełni w godzinach nocnych „pogotowie pracy”, zapis o świadczeniu przez aptekę w Drezdenku usług aptekarskich po godz. 22:00 „wyłącznie w przypadkach bardzo pilnych” nie może stanowić o wypełnieniu delegacji ustawowej, o której mowa w art. 94 ust. 1 u.p.f. Organ nadzoru - kierując się normą wynikającą z przepisu kompetencyjnego oraz chcąc utrzymać badany akt normatywny w obrocie prawnym - ograniczył się do stwierdzenia nieważności § 2 ust. 1 lit. c w części „wyłącznie przypadki bardzo pilne” uchwały.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu powiatu wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli

Paweł Witt